№ 27. Sestdeen, 3. martâ. 1912 g. 1912.

Makſà,
Jelgawâ ekſped. ſanemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peesuhtischanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreses pahrmainu jamakſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Iſnahk 3 reises nedeļâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un ſeſtdeenâ,

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs makſà 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Redakzija un ekſpedizija:
Jelgawâ, Skrihwera eelâ № 35.

91. gada gahjums.

Sludinajumi makſà:
par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſê 20 kap.

Walſts dome.

— 28. februara ſehdê wispirms beſ debatem peenem iſlihdſinaſchanas komiſijas lehmumu mariawitu draudſchu leetâ un tad pahreet, miniſtru preekſchneekam Kokowzewam klaht eſot, uſ **walſts budſcheta** apſpreeſchanu. —

— Budſcheta komiſijas preekſchneeks Alekſejenko nolaſa ſinojumu par budſchetu **1912.** gadam. Kahrtejee eenahkumi apſkaititi uſ 2,855 milj. 169,551 rbl. un ahrkahrtejee uſ — 5,400,000 rbl., kas kopâ iſtaiſa **2,860,569,551 rbl. eenehmumu.** Kahrtejee iſdewumi aprehkinati uſ 2,685,950,215 rbl. un ahrkahrteji — 289,301,885 rbl., bet kopâ — **2,975,252,100 rbl. iſdewumu.** Zauri ſkatot preekſchâ ſtahdito projektu, komiſija atraduſi par eeſpehjamu, eenahkumus paaugſtinat par 41 miljonu rbl., to ſtarpâ eenahkums no djelſszeļeem par 12 milj. rbl. un eenahkumus no degwiņa pahrdoſchanas par 11 milj. r. Kahrtejee iſdewumi 1912. gada budſchetâ paaugſtinati par 158 milj. rbl., pret tahdeem pat 1911. g., pee kam pirmo weetu ſchaî ſinâ eenem juhrleetu miniſtrija ar 56 milj. rbl. un tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija ar 16 milj. r. Kopejâ kahrtejo un ahrkahrtejo iſdewumu ſuma 1912. gadam, neeerehkinot 100 milj. r. walſts rentejas papiru parahda dſehſchanai, iſtaiſa **2,847,643,693 rbl.** un pahrſneedſ 1911. gada iſdewumus par 173,000,000 rbl. Kahrtejo un ahrkahrtejo eenahkumu ſuma iſtaiſa **2,901,919,261 rbl.** un pahrſneedſ 1911. gada eenehmumus par 182,000,000 rbl. Bet eerehkinot augſchâ minetos 100 milj. r., kas atwehleti walſts rentejas biketu dſehſchanai, Kreewijas budſcheta bilanze ſneedſas pahri **trim miljardeem rubļu (3,001,919,261 rbl.).** Tà ar ſawu budſchetu Kreewija pahrſpehj katru Eiropas walſti atſewiſchki. Pee tam kahrtejee eenahkumi pahrſneedſ tahdus paſchus iſdewumus par **232 milj. r.** un ſchis ir jau treſchais budſchets **beſ deficita.** Apſkatot tuwak eenehmumu awotus, ſinotajs aiſrahda, ka komiſijai nahzees rehkinatees ar pagahjuſchâ gada neraſchu un tàs ſekam; zihna ar ſchim pehdejàm eſot wiſai nopeetna un praſot daudſ puhlu. Pahrejot uſ Kreewijas tirdſneezibu, ſinotajs konſtatê, ka 1911. gadâ no Kreewijas iſweſtas daſchadas prezes kopâ par **1513 milj. rbl.** un eeweſtas par **1022 milj. rbl.** Sewiſchki peeaudſis laukſaimneezibas maſchinu un neapſtrahdatas kokwilnas eewedums. — Uſ noguldinajumeem krahjkaſês neraſcha neatſtahjuſi nekahdu eeſpaidu un pat neraſchas kertos apwidos tee ſneedſotees pee 54 milj. r. Pawiſam noguldijumi 1911. gadâ peeauguſchi par 104 milj. r. un ſafneeguſchi **1,501 milj. rbl.** leelu ſumu. Aiſrahdijis, ka budſchets neuſrahda netik ween defizitu, bet wehl bod pat 54 miljonu rbl. leelu **atlikumu.** Alekſejenko uſaizina to weenbalſigi peenemt. Beigâs runatajs wehl aiſrahda, ka laikâ no 1907.—1912. gadam Kreewijas iſdewumi peeauguſchi par 500 milj. rbl. Wiſleelako iſdewumu peeaugſchanu uſrahda kara miniſtrija, proti 103 milj. rbl., tad tahlak juhrleetu miniſtrija — 84 milj. rbl., tautas apgaiſmoſchas miniſtrija 68 milj. rbl. u. t. t. Eenehmumi tanî paſchâ laikâ wairojuſchees par **600 milj. rbl.** Skaidra nauda walſts kaſê 1. janwarî 1912. gadâ bijuſi **435 miljonu rubļu,** kura pehz ſinotaja eeſkateem buhtot iſleetojama galwenâ kahrtâ widejo un ſemako ſchkiru labklahjibas pazelſchanai, jo ſchis ſchkiras tatſchu eſot wiſas walſts pamats. Tahlak buhtu ſneedſami pabalſti pilſehtam un ſemſtem winu kulturelos paſahkumos. — Wiſa Alekſejenko runa ilga pawiſam 3 ſtundas un tapa ſanemta ar ilgu peekriſchanas iſrahdiſchanu. — Pehz Alekſejenko preekſchâ zeltâ ſinojuma uſſtahjàs miniſtru padomes preekſchſehdetajs Kokowzews un garâ runâ tehloja Kreewijas ſpihdoſcho finanſielo ſtahwokli. Walſts materialâ labklahjiba ejot ſpehji uſ preekſchu, eenahkumi augot un netik ween kà ſedſot wiſus iſdewumus, bet ari wehl dodot eeſpehju dſehſt agrakos gados eetaiſitos walſts parahdus. Ja tas ari tapat uſ preekſchu turpinaſchotees, tad eſot paredſams, ka Kreewijas budſchets pehz 10 gadeem jau ſafneegſchot **4 miljardu rubļu** leelu ſumu. — Wina runai ſekoja ilgi aplauſi.

No ahrſemem.

Amundſena plani.

Spreeſchot pehz Amundſena telegramas kehninam Hakonam, deenwidpola atradejs nedomà wehl aizgreeſtees uſ Eiropu, bet grib braukt ar „Framu" wiſpirms uſ Buenos Aireſu un tad uſ San Franziſku, lai 1913. g. iſpilditu ſawu pirmak nodomato planu, kuru winam ceteizis Nanſens, proti, iſleetojot juhras ſtraumi, kas pluhſt no Beringa juhras ſchauruma, 1913. g. faſneegt ſeemeļpolu. Schi ekſpedizija buhtu ilgwedama daſchos gados. Norwegijâ jau ſaſtahdijuſês komiteja, lai laſitu naudu ſchi leelà paſahkuma realiſeſchanai.

Pet. tel. ag. ſino:

Hobartâ (Taſmanijâ), 11. martâ (27. februarî). Amundſens atſina par pilnigi eeſpehjamu, ka ari Skots ſaſneedſis deenwidpolu. Amundſena nometne atraduſês 400 juhdſes no Skota nometnes. Seemas nometni Amundſens eerihkojis tuwak pee pola nekà Skots.

Kriſtianijâ, 12. martâ (28. febr.). Nodibinajàs komiteja ſeedojumu wahkſchanai par labu Amundſenam, kurſch, ekſpediziju ſarihkodams, eetaiſijis 70,000 kronu leelus parahdus (krona — 52 kap.).

Kinas republikas leetâ.

Juanſchikajs peenehmis Kinas „republikas preſidenta" amatu un tituli. Uſ Nankinu winſch nebrauks ſwehret uſtizibu, bet to wina weetâ iſdariſchot „wizepreſidents" Li-Juanhuns, kurſch jau no Utſchanas dewees zeļâ uſ Nankinu, un tur iſdariſchot ſwehreſchanas zeremoniju preekſch ſewis un Juanſchikaja. Tad Li-Juanhans doſchotees uſ Pekinu, tur palihdſet Juanſchikajam nodibinat kahrtibu. Winam lihdſ braukſchot kahda Nankinas tà ſauktàs nazionalſapulzes delegazija, kura paliekſchot Pekinâ un tur iſpildiſchot „nazionalſapulzes" uſdewumus. Wiſa Nankinas nazionalſapulze negrib uſ Pekinu braukt, jo wehl newar ſinat, kà tur apſtahkli noriſinajas. Ja warbuht ſuhtitâ delegazija Pekinâ tiktu apkauta waj ſawangota, tad Nankinâ paleek zelms, kurſch war republikas leetu tahlak wadit.

Par Mandſchurijas generalgubernatoru Tſchao-Erſinu no Pekinas bij iſplatitas ſinas, ka tas luhdſis atlaiſchanu no amata. Uſ to Tſchao-Erſins ſawâ oficialâ awiſê Mukdenâ leek iſſkaidrot, ka minetâ ſina ir iſdomata. Leeta ta, ka Juanſchikajs labpraht gribetu Tſchao-Erſinu prom dabut; bet tas, atbalſtidamees uſ uſtizigeem kara pulkeem, winam neklauſa un winu par wirſkungu neatſihſt.

Honkonga. Leelas bandas piratu jeb juhras laupitaju uſbruka Kantonai, iſlaupija pilſehtu un aiſdedſinaja admiralitates namu. Zihna pilſehtâ turpinas. Telegrafa ſatikſme pahrtraukta. Wiſâ prowinzê jukas. Pehz weetejo awiſchu ſinam kara ſpehka ſaburſmê ar pirateem nokauti un eewainoti 200 zilweki. Dumpineeki labi apbrunoti un eenehma admiralitati. Anglu generalkonſuls rihkojas par ahrſemneeku aiſſuhtiſchanu no Kantonas.

Mukdena. Uſ Tientſinu aiſbrauza triju Mandſchurijas prowintſchu delegati, lai kopâ ar Tſchiles komiteju apſpreeſtos par pagaidu tautas ſapulzes ſaſaukſchanu Kinâ.

Tokija. Pehz kineeſchu awiſchu ſinam Kinas jaunajâ waldibâ japanu peekriteji naw tik ſtipri, kà amerikanu. Wiſpahrigi pehz waras pahreeſchanas Juanſchikaja rokâs, ſatikſme ſtarp Kinu un Japanu ir palikuſi nelabaka.

Par ſtreiku Anglijâ

ſino telegramas no 11. marta (27. febr.):

Londonâ. „Standarta" koreſpondents ſino no Seemeļa-Anglijas, ka kalnraktuwju ſtrahdneeku ſabeedriba noturamâ konferenzê eeteikſchot pamatigus pahrgroſijumus jautajumâ par minimalalgu. Pehdejâs deenâs noturetas apgabalu ſaweenibu konferenzes un tur iſrahdijees, ka leelakâ daļa ſtrahdneeku wairs neaiſſtahwot praſibu par minimalalgas noteikſchanu.

Londona. Tadehk ka raktuwju ihpaſchneeki un ſtrahdneeki peenehmuſchi waldibas uſaizinajumu uſ kopeju konferenzi, tad awiſes iſſaka zeribu, ka ſtreiku jau ſchonedeļ nobeigſchot.

Telegramas no 12. marta (28. febr.).

Londona. Ja ſtreiks drihſumâ nebeigſees, tad dſelſszeļu ſtrahdneeku ſtreiks dehļ wairojoſchàs ſatikſmes aptureſchanas draud palikt koti nopeetns.

No eekſchſemem.

Peterburga. Kaukaſa pahrwaldneeks grafs Woronzows-Daſchkows atſtahſchot ſawu amatu. Eet baumas, ka uſ jauna Kaukaſa pahrwaldneeka eezelſchanu paſtahwot ſewiſchki kara miniſtris, kurſch wehlotees, lai pahrwaldneeks buhtu generalis. Par kandidatu uſ ſcho amatu eeſkatot generali Miſchtſchenko. Lihdſ ar grafu Woronzowu-Daſchkowu, kà tàs paſchas wehſtis pauſch, aiſeeſchot ari wina paliņgs ziwilleetâs Batazi. Par ſcha pehznahzeju ſkaita walſts padomes lozekli Nikolſki. — Kà ſinams, nazionaliſti jau ſen grauſa ap Woronzowu-Daſchkowu, kurſch ar ſawu iſtureſchanos zik nezik iſtapa fareſchgitajàm daſchado Kaukaſa tautu ſawſtarpejàm atteezibam un winu dibinatàm praſibam.

— Eewehrojama pawehle. Kara miniſtrs peeſuhtijis kara apgabalu komandeereem preekſchraſtu, ka pee apgabalu ekſameneem uſ eeſtahſchanos intendantu akademijâ un ari daſchâs zitâs kara akademijâs naw peelaiſchami katoltizigi ofizeeri un ari tahdi ofizeeri, kuri gan paſchi naw katoltizigi, bet kureem katoltizigas ſeewas.

— 1. martâ. Pee 1866. gada II. eeſchejà 5 proz. premiju aiſnehmuma biketu iſloſeſchanas galwenee winneſti krita uſ ſekoſcheem numureem un ſerijam:

200,000 r. ſer. 9289 Nr. 27
75,000 „ „ 11989 „ 41
40,000 „ „ 17553 „ 24
25,000 „ „ 1156 „ 22
10,000 „ „ 1120 „ 37, ſer. 226 Nr. 2, ſer. 10072 Nr. 45.

8,000 r. ſer. 11815 Nr. 1, ſer. 12369 Nr. 25, ſer. 12897 Nr. 37, ſer. 1063 Nr. 13, ſer. 3713 Nr. 28.

5000 rbl.: ſer. 14068 Nr. 13, ſer. 15831 Nr. 13, ſer. 10310 Nr. 40, ſer. 2678 Nr. 34, ſer. 11457 Nr. 25, ſer. 19894 Nr. 45, ſer. 1697 Nr. 17, ſer. 10192 Nr. 5.

1000 rbl.: ſer. 17601 Nr. 15, ſer. 17204 Nr. 5, ſer. 15799 Nr. 42, ſer. 2766 Nr. 18, ſer. 8022 Nr. 50, ſer. 7466 Nr. 31, ſer. 2214 Nr. 21, ſer. 791 Nr. 41, ſer. 14,878 Nr. 16, ſer. 4011 Nr. 41, ſer. 2229 Nr. 4, ſer. 1031 Nr. 24, ſer. 12,977 Nr. 34, ſer. 6286 Nr. 39, ſer. 19,835 Nr. 8, ſer. 9106 Nr. 46, ſer. 18,487 Nr. 13, ſer. 15,480 Nr. 45, ſer. 14,489 Nr. 41, ſer. 16,898 Nr. 36.

Wilna. Saldati kà laupitaji. 26. februarî 4 laupitaji eebruka nama ihpaſchneeka Dimanta dſihwoklî. Dimanta apkalpotaji ſazehla troſkſni un tad laupitaji metàs behgt. Behgot weens no teem pats noſchahwàs, bet pahrejos trihs ſaguhſtija un tee iſrahdijàs par treſchà ſapeeru bataljona ſaldateem.

Jekaterinodara. Nahwes ſpreedums. Apteekneeka paliņgs Madſmaſchwili par apbrunotu laupiſchanas uſbrukumu no kara apgabala teeſas noteeſats uſ nahwi.

Kijewa. Pehz ſkolotaja Skufarewa ſtundas, kurâ tas runaja par Troizas-Sergejewa klooſtera eelenkſchanu no poleem, kreewu tautibas ſkolneeki uſbruka poleem un tos peekawa. Daſchi no kreeweem gan mehginaja ſawus polu beedrus aiſſtahwet pret ſawu tanteeſchu uſbrukumu, bet welti. Wehlak uſbruzeji tomehr noſchehloja ſawu nedarbu un noluhdſàs par pabarito pahreſtibu.

Roſtowa pee Donas. Kahdi 2000 komiji notureja mihtinu, kurâ uſſtahjàs pret 15 ſtundu ilgu darba deenu.

Lodſe. Apzeetinati wairak turigu aprindu wihreeſchi, kurus apwaino par waras darbu paſtrahdaſchanu pee nepeeauguſchàm meitenem. Pawiſam zeetuſchas eſot kahdas 40 meitenes.

Korneſchta. Bijeſchtas ſahdſchâ ſemneeku bars ſwehrſkâ kahrtâ nogalinaja 2 ſirgu ſaglus. 15 ſemneeki apzeetinati.

Aſtrachana. Torpoſtas zeematâ ar mehri nomira 2 unſaſlima 1.

Baku. Muhamedanu awiſes „Halau" redaktors Mutalibs Sade, pret kuru bij zelta ſuhdſiba uſ 129. panta pamata, no teeſu palatas atſihts par wainigu un iſſuhtits uſ Sibiriju.

Latgale. Strahdneeku dereſchana uſ Widſemi un Kurſemi eet pilnâ ſpehkâ. Daudſ ſtrahdneeku iſnemts Rehſeknes un Ludſas aprinku ſeemeļu daļâ. Laukſaimneekeem, kas tagad brauz uſ Latgali, eeteizams apmeklet Latgales deenwid-auſtrumu puſi, kà Krahſlawas, Iſabelinas, Dagdas, Oſunas, Kahpinas, Makinowas, Wiſchku, Andrepnas, Waiwodas, Kaunatas, Landſkaronas, Iſtras, Rundanu un Paſines pagaſtos nederejuſchu ſtrahdneeku wehl tuhkſtoſchem. Algas widejas: puiſcheem 100 r. un meitam 60 r. par gadu. S.

Widseme.

Riga. R. L. Beedribas Sinibu Komisijas sapulzê, 24. februarî, wispirms Sinibu Komisijas preekschneeks Olaws aisrahdija par teem darbeem, kahdi Komisijai paschlaik weizami: 1) pilnigas bibliotekas nodibinaschana; 2) grahmatas isdoschana kreewu walodâ par latweeschu kulturu; 3) musejas papildinaschana. Tahlaku gada pahrskatâ par 1911. gadu sinoja, ka noturetas 6 wispahrigas sapulzes un 2 ahrkahrtejas (wasaras) sapulzes, kurâs peelaisti beedru eewesti weesi. Sapulzes bijuschas deesgan truhzigi apmekletas. Sinibu komisijas 15. rakstu krahjuma isdoschana ismaksajusi 421 rbl. Peedalischanàs ràsu kongresâ Londonâ ismaksajusi 556 rbl. ar kapeikam, preeksch ka no wairak pusem kopâ seedoti 500 rubli. Atjaunoti preekschlasijumu wakari, kuri, zaurem rehkinot, apmekleti no 100 zilwekeem uj wakaru. Jautajumu wakara kasê esot 134 rbl. Studentu stipendiju kapitals sasneedsis 43,438 rbl. 46 kap. leelumu, no ka aisdewumos stahwot 39,632 rbl. Atmaksati no studentu aisdewumeem 2601 rbl. Daschu miruschu pehz bijis jadsehsch no studentu kapitala kà neatdodams parahds 689 r. 90 kap. Bibliotekâ peenahkuschas 401 grahmata no jauna. Par Sinibu Komisijas isdewumeem sino, ka 2. un 3. Sinibu Kom. rakstu krahjumu galigi ispahrdoti. No Literaturas fonda dabujuschi 6 rakstneeki 240 rub. leelu koppabalstu. Blaumanim nodomats zelt Ehrglos ari kapa peeminekli. — Sinibu Komisijas wasaras sapulzes nolehma noturet 19. un 20. junijâ, otrdeenâ un treschdeenâ, tapat parastâ kahrtibâ, tik ween bes saweesiga wakara. Nokahrtoja Musejas pahrsina Silina un bibliotekara Misina algas jeb puhlinu atlihdsibas jautajumu. Nolehma peedalitees Pleskawâ sarihkojumâ XVI. archeologiskâ kongresâ. Wehstures nodalâ eezehla Silinu, Abbulu, Kreizbergi, Jegeri un Olawu, kas lai organisetos, eezelot preekschneezibu un kooptejot derigus lozekkus. Studentu stipendijâs bes pastahwigajàm leelajàm stipendijam nolemj isdalit 1775 rublus: Rigâ 920 r., Terbatâ 345 r., Peterburgâ 240 r., Maskawâ 150 r., Warschawâ 80 r. un Kijewâ 40 r. Wisas schàs stipendijas paleek pa wezam, isnemot tikai kahdu Stigliza sihmeschanas skolas studentu, kursch jau sanehmis 500 r. leelu pabalstu un nerahdot sekmju darbâ, kapehz tam pabalstu atrauj. Ari Mengeka, Lasdina un Subra stipendijas paleek ar mas pahrgrosijumeem pa wezam un schogad tad dabujuschi wisi, kas peeprasijuschi (bes mineta). Wehleschanas nobeidsàs ahtri, jo wisus preekschneezibas lozekkus eewehl atkal tos paschus no jauna. „R. A."

— Jauni tautskolu inspektoru rajoni Rigâ. Eewehrojot to, ka Rigas pirmmahzibas skolu tihkls ar katru gadu paleek plaschaks un lai to waretu peenahzigi pahrraudsit, tad mahzibas apgabala walde projektejot Rigu sadalit kahdos 3—4 rajonos. Schis jauneewedums laikam notikschot jau scha gada junijâ. Tagad par Rigas pirmmahzibas skolam pahrsin diwi tautskolu inspektori.

— Eksameni kugu waditajeem un mechanikeem sahksees 16. aprilî Rigas un Mangaku juhrskolâs. Peeteikschanàs luhgumi japasteidz, peeleekot wajadsigos dokumentus un bes tam fotografijas karte, uz kuras eksaminamà pascha parakstam jabuht likumigi apleezinatam. —pl.

Kurseme.

No Leepajas. Leepajas-Bernatu schosejas buhwes leetâ „Lib. Zeit." sino, ka pehz tam, kad pirmejais torgs, kurâ buhwi nosolijis kahds Gurwitschs no Dinaburgas, netizis apstiprinats aiz ta eemesla, ka winsch bijis weenigais solitajs, — 21. febr. wajadsejis notikt otrreisejam torgam, bet schoreis uz torga nebijis eeradees wairs neweens solitajs! Tagad nu zelu ministrija laikam pate buhweschot mineto schoseju. Japeesihmè, ka buhwejamàs schosejas garums ir 12 werstis un darbi no krona takseti uz drusku pahri par 47,000 r.

— Leelakas buhwes sahks nu ari Leepajâ rastees. Tà sino, ka Wirkawa namu grehdu pee bijuschâ Jaunà tirgus, kas tagad teek apdehstits, nopirzis par 116,000 rbl. nesen dibinatàs Leepajas kreditbeedribas direktors Seskaws, kas wezos diwstahwu namus plehsischot nost un zelschot to weewà leelu peezstahwu ehku, par apmehram 200,000 rbl. wehrtibâ. Jaunajâ namâ tikschot eerihkota ari plascha konzertu sahle latweeschu wajadsibam.

— Kursemes gubernators sasinâ ar Rigas mahzibas apgabala kuratoru aisleedsis skolneekeem apmeklet Gredeskula lekziju par „Inteligenzes nosihme sabeedriskâ dsihwê". Lekzija tiks lasita 6. martâ. Scho aisleegumu polizijmeistars pasinojis mahzibas eestahschu preekschneezibam.

No Krimunam. Weetejà kopmoderneeziba ir ussahkums starp apkahrtnes masgruntneekeem, uz kuru ari tahlaki apgabali wehrigi raugas. Un ir sinams, ka zitâs weetâs, kur patlaban tahdas eestahdes nodibina, mehdz atsauktees uz Krimunu kopmoderneezibu un winas labeem panahkumeem. Tadehl tàs wadoneem un preekschstahwjeem koti jasanemas, ka uz winu liktàs zeribas tiktu attaisnotas. Pee kopmoderneezibas peeder ap 90 beedru. Tahlakee peena suhtitaji sawed peenu noteiktàs weetâs, no kureenes tad uz beedribas rehkina to aisgahdà eestahdê. Tomehr peena waretu buht daudz wairak, jo wehl daudz truhkst, lai wisas pilsehtas, sewischki Rigas, nonehmejus waretu apmeerinat, jo kopmoderneeziba issuhta pa galwenai teesai pasterisetu peenu uz Rigu un dabon par to 10—12 kap. stopâ. Eestahdes maschinas ir tik leelas, kas deenâ waretu isstrahdat itin weegli ari 10,000 stopu peena, bet tagad jaapmeerinas ar 3—4000, kas eerihkojumu pilnigi nenodarbina. Schehl, ka wisi apkaimes lopkopji pee schi ussahkuma wehl nepeedalas, tad pelna buhtu daudz leelaka, ko peerahda schahds weenkahrschs aprehkins. Ja peem. eestahde gadâ pahrstrahdatu 3 miljoni stopu un par teem sabutu zaurmehrâ 8 kap. stopâ, tad tas istaisitu 240,000 r., no kureem 50,000 r. par rentem, algam, paraba deldejumeem u. z., tad beedreem zaurmehrâ waretu ismaksat $6^1/_3$ k. stopâ, kas ir augsta zena. Ari tagad pee daudz masaka isstrahdajuma sabeedriba par dezembra mehnesi warejusi ismaksat ap 6 k. par stopu. Protams, ka zena atkarajas no peena tauku saturo, pee kam dascheem par sewischki treknu peenu wareja aprehkinat 7 k. stopâ. Bet ussahkumam ari zitadâ sinâ wehl japahrwar daschi schkehrschli. Tà peem. kopmoderneezibas darbnizâ atronas loti neehrtàs telpàs; schim noluhkam jazel jauns, plaschs nams. Deesgan leela konkurenze tai ir sagaidama no Baltijas leelgruntneeku kopmoderneezibas Rigâ, kura ap schigada Jurgeem atklahs sawu plascho darbibu, isstrahdadama gadâ ap 15 miljonu stopu peena un to pahrdodama gandrihz weenigi pasterisetâ weidâ, turpat uz weetas. Bes tam konkurenze ir ari sagaidama no Jelgawas kopmoderneezibas, kuru Latw. Ekonomiskà Sabeedriba drihsumâ atwehrs. Tomehr wiss tas buhs pahrspehts, ja tikai Krimuneeki paliks sawà uszihtibâ un rihkosees usmanigi un taupigi. Taupiba buhtu eeteizama it sewischki tai sinâ, ka wini pasahkuschi patlaban dascheem eestahdes wadoneem ismaksat algas, kahdas tahdâ masâ ussahkumâ nemehdz buht. Tas atbaida daschus apdomigakus kaiminus; tee nesagaida neko labu no tahdas eestahdes, kur tik vlaschi rihkojas ar sabeedribas naudu. Tà peem. wirsdirektora alga ir tagad 1200 rbl. gadâ, wirsmeistara alga 1400 r. pee brihwa dsihwokla, gaismas, siltuma, peena, sweesta u. t. t. Warbuht turpmak warès tikdaudz maksat, bet tagad, paschâ sahkumâ, majadseja gan rihkotees taupigaki. —n—

No Sabiles. Sahdsiba. Schejeenes tirgotaja M. Sch. weikalâ, Ellera namâ, eelaususchees naktî uz 26. februari nesinami laundari un issaguschi tur daschadas prezes 189 rbl. wehrtibâ. Pehz sagleem meklè. y

No Saleneekeem. Pagahjuschais gads weetejai krahjaisdewu kasei bijis sewischki sekmigs. Bilanze ir augusi par 45,000 rub. un gada galâ sasneegusi 671,817 rub. Tihras pelnas ir atlizis 9942 rub., no kureem puse teek isdalita uz beedru rihzibas kapitalu kà diwidende, kas istaisa 9,15%. Atlikums 2942 rub. teek peeschkirts reservas kapitalam, eepreeksch no ta atskaitot daschus sapulzê nolemtus pabalstus un seedojumus. Sapulze nolehma ismaksat: Sinibu komisijai 25 rub., weetejàm tscheràm skolam, katrai 50 rub., neredsigo eestahdei Filantropijai Rigâ — 25 rub., weterinarahrstam 250 rub., par ko tam ik sestdeenas jabuht apteekâ. Bes tam wehl nospreeda, isbuhwet beedribas namu, pehz apstiprinata plana, kas ismaksàs 2800 rub., un beedribas namâ eerihkot telefona zentrali, zaur ko weizinàs wisâ apkaimê telefona satiksmi. Uz pagasta waldes preprasijumu, kahdâ weidâ krahjkase domà eewehrot Romanowa zilts 300 gadu jubileju nahkoschâ gadâ, sapulze weenbalsigi ar leelu sajuhsmu isteizàs, ka kase katrâ sinâ scho deenu eewehros, un ja sche nodibinatos kahda deriga eestahde laukstaimneezibâ, ta to pabalstitu par peeminu leelajeem preeka swehtkeem ar leelaku naudas sumu. Bij ari eesneegts uz to atteezigs preekschlikums, ka krahjkasei deretu nopirkt kahdas labas un leelas schejeenes mahjas un tanîs eerihkot tahdu eestahdi, kas wisadi sekmetu weetejo laukstaimneeku labklahjibu. Schi jautajuma pamatigas apspreeschanas dehl eewehleja ihpaschu komiteju, sastahwoschu no waldes un trim beedreem, kurai drihsumâ jasastahda aprehkins par schahda ussahkuma eenehmumeem un isdewumeem. Waldi pahrwehlot, nenotika nekahdas pahrmainas. —n—

No Dobeles apgabala. Pawasara pirmee wehstneschi jau ir klaht, peem. zihruki, strasdi, kihwites un pat mescha sosis. 21. februarî bij silta, saulaina pusdeena, sneegs bij nokusis un bites islaidàs pirmo reis pehz seemas gulas. Zik sinams, tad tàs ir labi pahrseemojuschas. — Telefona satiksme eeweeschas ari starp masgruntneekeem. Schkibeneekos ta jau ir atklahta un tee ir pirmee, kas peegreesa wehribu schij kulturas prasibai. Saleneeki patlaban eerihko telefona zentrali sawâ beedribas namâ, ar kuru tiks saweenotas daudz apkaimes mahjas. —s.

No Sesawas. Sestdeen, 25. februarî weetejais mahzitajs Lutzau kgs bij sapulzejis pee sewis mahjâ jauneewehletos pehrminderus (wini tika jau eewehleti pehrno rudeni) un pahrrunaja ar wineem kopigi daschadas draudses wajadsibas. Wiswairak tika runats par muhsu kapsehtam, kuras ari ir pawisam nolaistas, daschas stahw pat bes wahrteem un pulksteneem. Tagad nu winas tiks apkoptas, jo ir padotas sem pehrminderu usraudsibas, kureem par winàm jaatbild. Ar 1. aprili eewedis jauno kapsehtas kahrtibu, kura ir jau apstiprinata 22. februarî 1910. g., tad buhs par katru kapa weetu jamaksà un no tàs naudas raudsisim lihdz ar pagasta palihdsibu winas usturet kahrtibâ. Lihdz schim glabaja katrs kà gribeja, jo nebij neweena, kas par to pahrskatitos, bet nu, kà runà, scho kapsehtas kahrtibu eewedischot par wisu Kursemi un laikam ari Widsemê. — Swehtdeen, 26. februarî eeweda jaunos pehrminderus basnizâ, un nu tagad katru swehtdeenu pa diweem pehz kahrtas jabuht pa deewkalposchanas laiku basnizâ. J. K.

No Jehkabneekeem. Seewu aiseeschana no saweem wihreem. Nedaudz nedelu atpakal Gudenu mahju bodneeks, kamehr pats gahja pelnâ par kulmaschinas waditaju, tikmehr jaunà seewa bodê tirgodamees bij eekundejusès ar zitas seewas wihru, ar kahdu labibas uspirzeju K. Kaut gan seewa ar sawu wihru laulibâ dsihwoja satizigi, tad tomehr wihram mahjâ neesot bez ta sinas ta aisgahja dsihwot uz Jelgawu, K. isredsetâ dsihwokli, ihstajam wihram atstahdama tikai kahdu dalu bods prezes ar sihku masu behrninu. — Netahl kaiminos Reschu muischâ kahda kalpa Ul. seewa pagahjuschâ nedelâ atstahja ari sawu wihru ar trim jau paaugusscheem behrneem un pati aisgahja dsihwot uz Jelgawu. — No 16. februara laiks ir eestahjees patihkami silts, kur pat jau pirmais pawasara wehstnesis zihrulis, kahpdams augstu silumos, preekâ sawu dseesmu pausch. Lai gan nule ka atnahkusê kihwite, semu par plikeem zineem wehl reti waid, tad tomehr, strasdi jau pulzinos apkahrt skraida. Nomalens.

No Jelgawas.

Jelgawas apgabala teesa isteesaja 27. februara sehdê sekoschas prahwas:

1) Pret Annas muischas pagasta 52 g. wezo Lihsi Alless par augla nodsihschanu 28 g. wezajai Eewai Wehsmin. Teesa atsina abas par wainigàm un noteesaja tàs uz wisu teesibu saudeschanu un eeslodsischanu zeetumâ: Allesi uz 4 gadi un Wehsmin uz 3 gadi, pehdejai eeskaitot eepreekschejâ apzeetinaschanâ pawaditos 4 mehneschus. Bes tam teesa nolehma: pehz spreeduma spehkâ nahkschanas to zaur teesleetu ministri stahdit preekschâ Keisara Majestatei lihdz ar luhgumu pamasinat Wehsminai sodu uz 1 gadu zeetumâ bes teesibu saudeschanas.

2) Pret Kalnamuischas pagasta 33 g. wezo Kristapu Treigutu, Naudites pagasta Kristapu Jankowsky un Tumes pagasta 34 g. wezo Paulini Apin, dehl sahdsibam, kuras tee isdarijuschi Kalnamuischas Kipos un Jaun-Dellès. Sahdsibas leelums uz 1390 rbl. Teesa atsina wisus trihs par wainigeem un nosodija: Treigutu uz wisu teesibu un preekschrozibu saudeschanu un nodoschanu arestantu laboschanas nodalâ uz 2 gadi 6 mehn., eeskaitot eepreekschejâ apzeetinaschanâ nosehdetos 4 mehn., teesibas saudejuscho Jankowski uz 3 mehn. un Apin uz 2 mehn. zeetumâ.

3) Pret Podbirschanas pagasta 22 g. wezo Ernu Schukis-Pipmis, par to, ka brauzot ar Trihni Tihrman uz Wezmuischas peestahtni, issagusi pehdejai no kabatas mazinu ar 12 r. 15 k. Winu nosodija uz wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudeschanu un 1 gadu zeetumâ, eeskaitot eepreekschejâ apzeetinajumâ nosehdetos 8 mehn. un bes tam peedsiht no winas 7 r. Tihrumainei par labu.

4) Pret wisu sewischku teesibu un preekschrozibu saudejuscho Keipenes pagasta 27 g. wezo Jani Blau par to, ka pehz eepreekschejas norunas ar zitàm personam nosadsis Peterfonam Jelgawâ firgu lihdz ar aissuhgu ap 200 r. wehrtibâ. Winu nosodija uz 1 gadu arestantu laboschanas nodalâ, kuru sodu tas jau izzeetis.

Jelgawas Latweeschu Beedribai bija otrdeenas wakarâ gada-sapulze, kurakâ „T." leezina, noriteja tik sawadi klusi, ka likàs, it kà leetuwens buhtu klahtesoscheem usgulees uz kruhtim. Tuhlin pehz gada-pahrskata peenemschanas pahrgahja wiseem ziteem deenas-kahrtibas punkteem pahri bes kahdas pahrrunas un stahjàs pee wehleschanam, kurâs ari peedalijàs tikai bala no beedreem. No sapulzes wadona puses kluwa sinots, ka weetejà administrazija greesusès pee beedribas, wehledamàs sinat, kahdejadi schejeenes latweeschu beedribas nodomajuschas peedalitees Romanowu zilts 300 gadu jubilejas swinibâs 1913. g. Bet ari scho jautajumu newareja pahrrunat, tapehz ka tas nahza tik negaibits un beedribas preekschneezibai paschai ari tanî sinâ nebij nekahda preekschâ zelama preekschlikuma. Mums schkeet, ka tik swarigu preekschlikumu gan wajadseja likt uz deenaskahrtibas resp. to beedreem jau agrak darit sinamu. Tàpat ari beedribas gada-pahrskatu deretu darit beedreem peeejamu jau agrak, newis tikai paschâ beidsamâ brihdî, sapulzi atklahjot, zaur ko it dabiski isnahk, ka beedri azumirklî nespehj orientetees par beedribas stahwokli. Beedribai isgahjuschâ gadâ bijuschi 311 beedri un 4 goda beedri. Tà ka beedribas agrakàs salàs nosares wisas nokaltuschas, tad, protams, gada pahrskats tagad ari neusrahda ne kahdu beedribas darbibu, bet tanî pasneegti tikai norehknei par eenehmumeem un isdewumeem. No sihka nama buhwes rehkena redsams, ka buhwe ismaksajusi 130,457 rbl. 96 kap., elektriskas apgaismoschanas un zentralapkurinaschanas eerihkojums un ustureschana kopâ 39,404 rbl. 18 kap., beedribas inwentars 7,653 rbl. 87 kap., skatuwes eerihkojums un dekorazijas kopâ 13,051 rbl. 47 kap., kinematografa eerihkojums 2,140 rbl. 76 kap. Tà tad wisa scho postenu kopsuma ir 192,708 r. 24 kp. No kinematografa gan atsihmeti kà skaidra pelna 3170 rublu 30 kap., bet ja atwelk eerihkojuma isdewumu sumu 2140 rublu 76 kap., tad isg. gadâ no kinematografa pelnits tikai drusku pahri par 1000 rbl. Ja nu apswer to apstahkli, ka kinematografs pateescham indirekti kaitè ziteem isrihkojumeem — it sewischki

Pirms Juhs wajadsigàs

sehklas

cepehrkat, peeprasat, luhdsu, sawa pascha labuma dehl pehz mana jaunà, stipri paplaschinatà

zenu rahditaja latweeschu walodâ,

ar daudz pawisam jauneem nobildejumeem, par dahrza augu-, lopbaribas augu-, koku un puku sehklam, puku sihpoleem, dahrza rihkeem u. t. t.

H. Goeggingers, Rigâ,

Keisara Majestates galma apgahdneeks.

Sehklu tirgotawa (pastahw no 1851. g.). **Karla ceelâ Nr. 13**

(blakus Zehdera maschinu noliktawai).

Wairak kà 100 reises

firmas raschojumi godalgoti ceksch- un ahrsemju isstahdês.

teatrim — un tahkak, ja sewischki liktu uf rehkena ari tos isdewumus, kas beedribai teeschi ronas kinematografa israhdem dodot elektrisko energiju, tad stipri jaschaubas, waj ari schi pelna wairs atsihmejama, — un tà tad beesin, waj uf kinematografu liktàs zeribas wispahrijel maspeepildas. Wispahri gada-pahrskatâ atsihmets, ka beedriba isg. gadâ saudejusi 47 rbl. 75 kap. Tas nu gan buhtu neezigs saudejums, ja jau beedribai nebuhtu tà kà tà janes leeli parahdi. Par Rakstneezibas nodalu naw wairs gada-pahrskatâ nekas minets, bet ka schi nodala buhtu likwidejusi sawu darbibu, ari naw lihds schim dsirdets. — No runas wihreem weenu treschdalu pahrwehlot, eewehleja wisus lihdsschinejos; tapat ari lihdsschinejos rewidentus.

Sahdsibas. Dobeles eelâ Nr. 37 dsihwojoschais R. S., kursch strahdà galdneeka darbus pee jaunà nama buhwes Swehtes eelâ Nr. 9/11, sinoja polizijai, ka winam no tureenes issagti nakti uf 29. februari daschadi galdneeka darba rihki 12 rbl. wehrtibâ. Darba rihki atraduschees kahdâ aisslehgtâ istabâ, kuras atslehga glabajusès sinamâ weetâ. Tà tad saglim tas ir bijis sinams.

— Nakti uf 28. februari nesinami laundari eetikuschi ar peelaikotas atslehgas palihdsibu Uhrsteina magasinâ, Leelajâ eelâ Nr. 22 un tur issaguschi daschadas rotaku leetas ap 100 rbl. wehrtibâ. No turpat blakus atrodoschàs Machtus konditorejas issagti, taî paschâ nakti is kases 3 rbl. naudas un daschadi saldumi, wairak 10 rbl. wehrtibâ.

— Esera eelâ Nr. 17 dsihwojoschais Kaunas maspilsonis W. P. sinoja polizijai, ka 25. februarî, pa wina prombuhschanu, wina peedsihwotaja A. P. nonehmusi tam kabatas pulksteni un 2 gredsenus — 29 rbl. kopwehrtibâ un aisbehgusi.

— Lapskalna eelâ Nr. 9 dsihwojoschâ welas masgataja L. P. sinoja polizijai, ka 24. februarî, pa winas prombuhschanas laiku, tai nosagts no behnineem kahds masgaschanâ nodots adits sihda dahmas welas gabals 10 rbl. wehrtibâ.

Deewkalposchanu Sw. Annas basnizâ, swehtdeen, 4. martâ, pulksten 10 no rihta noturès mahzitajs Fr. Bernewitz, jo pluhdu dehl newar uf Kalnazeemu aisbraukt.

— **Wakar wakarâ** ap pulksten 10 nodedsa uf Dobeles schosejas arodo chàs Grihwu wehja sudmalas, rahmam laikam pastahwot wisas tuwumâ atrodoschàs ehkas palika neapskahdetas. Ari dala no Jelgawas brihwprahtigeem ugunsdsehsejeem bij atsteiguschees, bet tur nekas wairs daudz nebij ko darit. G.

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Laukf. Beedribas Krahj-Aisdewu Sabeedriba,
Jelgawâ, Katoku eelâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2.
Bilanze 30. nowembrî 1911. g. **4,928,855 r. 20 k.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Laukfaimneezibas Beedribas namâ, Katoku eelâ 44. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibasapdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uf mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina eelâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 3.
Leelakâ spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu, angku- un eekschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukf. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku eelâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskâ Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu eelâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ,** Katoku eelâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilsehtâs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Lasmans drehbneeks
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 6.
Leels krahjums eeksch un ahrsemes stoffu.
Glihti uswalki
no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba
Jelgawâ, Pasta eelâ Nr. 1.
Drehbes leelâ iswehlê no wisslawenakàm **eeksch- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku.

Basnizas sinas.

Leepajas Sw. Annas basnizas draudses sinas no 20. lihds 26. februarim.

Kristiti: Nelija Hermine Selma Dreiman jeb Freiman, Anna Aline Wenau, Nikolajs Graudusch, Werners Wanags, Aleksarndrs Laimons Buiwids, Alma Melke, Elfrida Embrik, Roberts Rumkowskis, Jahnis Edgards Kerre, Anna Otanke, Anna Emilija Inson, Katrina Erna Luzija Karklin, Andrejs Alfreds Didrikfons, Anna Elisabete Januschks.

Uffaukti: Martinsch Klaweneeks ar Juliju Lidu Johannu Pleike, Janis Kruhminsch ar Kati Preede, dsimusi Osche, Lapinsch Matifs ar Lihsi Jukum, ds. Stroke.

Laulati: Ernsts Petersons ar Annu Spurdse.

Miruschi: Marta Intenberg 3 un pus g. w., Lihse Preede 39 g. w., Ilse Werse 67 g. w., Andrejs Bosche 66 g. wezs, Julianna Milda Mazkewiz 2 un pus g. w., Anna Drulle 92 g. w., Marija Krauman, Katrina Lauka.

Wisjaunakàs sinas.

Peterburgâ, 29. februarî. Wina Majestate Kungs un Keisars apmekleja nelaika Leelknasa Michaila Nikolajewitscha museju, ko palkawneeks Strukows eerihkojis mirushchâ Leelknasa dehlu pilî. Starp zitu Wina Majestate apskatija garderobes witrinu un sewischku wehribu peegreesa asinainam schinelim, kursch Leelknasam bijis mugurâ, kad winsch no katastrofas weetas 1. martâ wedis uf Seemas pili eewainoto keisaru Aleksandru II.

Wihne, 13. martâ (29. februarî). Trschebinas stazijas tuwumâ strahdneeku wilzeens usskrehja wirsû kahdai lokomotiwei, pee kam daschi wagoni nogahja no sleedem. 20 zilweki gruhti, 30 weegli eewainoti. Weens nomira.

Kristianijâ, 13. martâ (29. februarî). Waldiba eesneedz parlamentam preekschlikumu, atwehlet kreditus Amundsena ekspedizijai uf seemeĸpolu.

Usbrukums Italijas kehninam.

Româ, 14. (1.) martâ. Kad kehninsch Wiktors Emanuels schoriht brauza uf peeminas deewkalpojumu Panteonâ nelaika kehninam Humbertam, kahds nepasihstams wihrs uf winu wairak reises isschahwa ar rewolweru. — **Kehninsch palika neewainots.** — Usbruzeju apzeetinaja.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskà (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „**Latweeschu Awises.**"
Atbildigats redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Kláws).

Jelgawas Laukfaimneez. Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba,

Jelgawâ, Katoku eelâ 44. Telefons 62.

Sabeedr. bilanze 31. janwarî 1912. g. 5,147,826 rub. 60 kap.

(Sabeedribas droschiba: Sabeedribas kasse atrodoschais droschibas kapitals **268,188** r. **38** k. un **2104** beedru garantija.

Sabeedribas bilanze bija:

1910. g. 31. dez.	3,846.207	r. 74	k.
1909. „ „ „	3,012,856	„ 54	„
1908. „ „ „	2,482,661	„ 46	„
1907. „ „ „	1,946,968	„ 24	„
1906. „ „ „	1,443,094	„ 42	„
1905. „ „ „	999,767	„ 74	„
1904. „ „ „	837,356	„ 67	„
1903. „ „ „	645,640	„ 01	„
1902. „ „ „	413,771	„ 76	„
1901. „ „ „	230,608	„ 68	„
1900. „ „ „	109,560	„ 77	„

Sabeedribas kantors atwehrts darbdeenâs no plkst. 10—2.
Sabeedriba maksâ par **noguldijumeem** 3—6 % un **nem par aisdewumeem** 5—8 %.
Peeprasijumus pehz aisdewumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtdeenâs
Noguldijumus war eesuhtit pa pastu waj zaur rentejam un walsts bankas nodalam uf Sabeedribas tekoscha rehkina Jelgawas rentejâ (№ 63659).
Noguldijumus un noguldijumu prozentes ismaksajot — tos uf wehleschanos art pa pastu issuhta.

Walde: agr. **J. Bissenieks**, agr. **J. Brasda** un **D. Kahnbergs.**

Aktiebolaget
BALTIC
Söderteljè (Sweedrijâ).
Fabrikas noliktawa preeksch Kreewijas:
Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ Nr. 27,
blakam Latweeschu Laukfaimneeku Ekonom. Sabeedribai.
Peedahwà zeen. laukfaimneekeem slawenos
„Baltic" rokas separatorus
ar weenkahrschu trumuli un ar schkihwjeem.

„Baltic" separatori ir nepahrspehti tapat norehjoschanas, kà weenkahrschas, stipras konstrukzijas un weeglas gaitas sinâ.

„Baltic" separatori godalgoti wisàs isstahdès, kur tee isstahditi, ar pirmam godalgam.

„Baltic" spehka separatorus.
Jauns un eewehrojams peensaimneezibam:
„Baltic" turbines peeniza.
Katalogi un zenu rahditaji par brihwu.

Labas. **Sehklas!** Labas.

Ihstàs Kursemes un Kreewijas

farkanà baltà bastarda | **ahbolina**

un timotina; luzernas, lupines, wihku, peluschku un sirnu, kà ari **daschadu sahlu un lopbaribas saknu augu**

sehklas,

uf galwoschanu tihras un labi dihgstoschas, peedahwà par mehrenàm zenam, wairumâ un masàm dalam.

Saknu augu un sahlu sehklas, kà jau tas ikgadus parasts, eewestas teeschi no eewehrojamakàm ahrsemju sehklu audsetawam, par kuràm muhsu laukfaimneeki paschi gadu no gada ar atsinibu atsaukuschees un dihgschanà ismehginatas paschu sehklu ismehginaschanas laboratorijà.

Luhdsam peepr. jauno zenu rahditaju.

Latweeschu Laukfaimneeku
Ekonomiskà Sabeedriba.

Wisadu maschinu, mahksligu mehslu, sehklu un wisu zitu laukfaimneekeem wajadsigu leetu tirgotawas.

Walde un zentralnoliktawa **Rigâ, Leelâ Kehninu eelâ 27/29, paschas namâ, telefons 1379.**

Sabeedribas weikali:
Kursemê: Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 46, telefons Nr. 72. Bauskâ, Dobelê, Krimunâs, Jaunjelgawâ, Jekabmeestâ, Kuldigâ, Leepajâ, Sabilê, Saldû, Spahrê, Stendê, Subatê, Schenbergâ, Talsos, Tukumâ, Wainodê, Wentspilê, Wez-Auzê, Wezmuischâ. **Widsemê:** Rigâ, Alukfnê, Birschos (Modonâ), Zehsis, Laudonas-Odseenâ, Lihderê, Rujenê, Siguldâ, Skrihweros, Smiltenê, Stukmanos, Oppê, Walkâ, Werawâ, Walmeerâ. **Kaunas gub.:** Birschos, Janischkê Linkowâ, Moscheikos, Poswolê, Schagarê. **Witebskas gub.:** Baltinowâ, Bolwos, Dwinskâ, Korsowkâ, Liwanâ, Ludsê, Marienhausenê, Pokrotê, Preikos, Resekne, Warklanos. Nowgorodâ.

Rihkotajs-direktors: agronoms J. Bissenieks.

Puku, sakku un semkopibas (garanteta ahrsemes sehkla)

sehklas

teeschi eepirktas no wiskreetnakeem audsetajeem un uf dihgschanas spehju pahrbauditas, peedahwà

M. Grafsmanna

sehklu pahrdotawa Jelgawà,
Katolu celà Nr. 20.

Zenu rahditaji (kreewu, wahzu un latweeschu walodâs) par welti.

EEWEHROSCHANU

Wiseem, kuri zeesch

ar **neirasteniju, dsimuma nespehju, wezuma nespehku, histeriju, neirologiju, masasinibu kruhschu wahjibu, sifilisu, dsihwsndraba sekam, sirdskaitem** (aptaukoschanos, pahrkalkoschanos klapeschanu, neweenadu puksteschanu, miokarditu), **arteriju pahrkalkoschanos, alkoholismu, muguras smadseun isschuhschanu, treekam, slimibu wahjumu, pahrpuhleschanos** u. t. t.

Ar katru deenu wairojotees peeprasijumeem pehz **Poehla-Spermina** — ir pahkaschi klajà daudz maswehrtigu un weselibai kaitigu pàkaldarinajumu. Mehs turam par savu preenahkumu, persones, kuras leeto Sperminu, brihdinat no scheem lihdsekleem. Wisà plaschà literaturà apsihmetàs neskaitamàs ahrstu un mahzito atsauksmes par **Spermina** labdarigo eespaidu sihmejas weenigi uf **Poehla-Sperminu**, un mehs luhdsam pee pirkschanas greest uzmanibu uf muhsu nosaukumu **„Poehla-Spermins"** un firmu, tadehl ka ziti preparati nav zits nekas, ka slikti **Poehla-Spermina** pakaldarinajumi un nesatur neko kopiga ar to. Weenigi ihstais **Poehla-Sperminš** maksà 3 rbl.

Lai noskaidrotu wisu pakaldarinajumu maswehrtibu, ir isdota sewischka broschura, kuru issuhta lihdz ar **Poehla-Spermina** jaunako literaturu pehz pirmà peeprasijuma.

Prof. doktora Poehla un dehlu organoterapeitiskais instituts. Wisaugst. galma apgahdneeks. С.-Петербургъ, В. О., 7 лин. 18.

769

SLIMEEM

Jelgawas Krohj-Aisdewu Kase

(Palejas celà Nr. 2a)

maksà tagad par **ihslaika noguldijumeem (schiro)** lihdsschinejo 3% weetà — **4%.**

Jelgawas Latweeschu teatrs.

Jelgawas Latweeschu Beedribas sahlê.

Swehtdeen, 11. martà 1912. g., israhdis pirmo reisi Jelgawà:

„Nodewiba".

Dramatiska legenda is Grusijas pagahtnes 5 zehleenos no knaza Sumbatowa.

Sahkums pulksten 8 wakarà.

Eesejas maksa (eesk. labd. n.): 1. weetà **1** rbl., 2 weetà **75** kap., 3. w. **50** kap., sahnu weetàs **50** kap., stahwweetàs **30** kap. Balkonà: 1. w. **60** kap., 2. weetà **30** kap. Afischas 5 kap. — Tuhlin pehz israhdes:

BALLE ar konfetti, serpentinu un Amora pastu.

Peedalischanàs maksa (eesk. labd. nod.): weeseem **50** kap., beedreem bez maksas. Beedru kartes usrahdamas.

J. Medna kga musika. Beigas pulkst. 4 no rihta.

Biletes eepreeksch dabonamas **G. Landsberga** grahmatu weikalà, bet israhdes deenà pee kases.

Kursemes Musikalàs-Dramatiskàs Beedribas Walde.

Sobu ahrsts

H. Gutmans

Jelgawà, Pasta celà Nr. 1

(weenstahwa namà).

Kunas stundas no 9—1 un no 3—5, swehtdeenàs no 9—1.

Sobus iswelk bez sahpem. Selta un porzelana plombas (Inlays). Mahkligi sobi ar un bez platem selta kroni.

Peenemu ahdas, dsimuma, puhschla un sifilisa slimneekus no 9—1 pr. pusd. un no 6—½9 wak.

Dahmas un **behrnus** no 5—6 w.

zurskatischana ar elektrizitati.

Dr. J. Machtus,

Marstral-celà 8, tuw. pee Grehz. eel. telefons 5492.

Beedinajums.

Zaur scho daram god. publikai sinamu, ka Ansis Petera d. Spurin muhsu agents nawa un winam ari naw teesibas peenemt pastellejumus. Grahmatu noliktawa „НАУКА и ЗНАНІЕ", Rigà, Suworowa celà 24.

Uhtrupe

tiks notureta dsihwes pahrmainas dehl **13. martà sch. g.,** pulksten 10 no rihta **Wilzeneeku Leel-Kehtelês,** kur pahrdos wairaksoltischanà pret tuhlin samaksu **daschadas lauksaimneezibas maschinas un leetas,** kà: plaujmaschinu, ekseku maschinu, firgu grahbekli, tamborratus, darba ratus, schiras, paugas, ween-, diw- un tschetr- lemeschu arklus u. t. t.

Mahzeklis

kursch pamatigi prot kreewu, latweeschu un wahzu walodas, war peeteiktees **Nikolaja Berga** kolonial un wihnu pahrdotawà Jelgawà, Leelajà celà Nr. 9.

No Waldibas apstiprinata **Hedeke un Co.** marka № 4530.

Luhdsam noraidit wiltojumus un wisadus pakaldarinajumus un pirkt tikai ihstàs ar aissargu sihmi un kreewu waldibas muitnizas plombu apsihmetàs

Hedeke un Co.

fwezes

ANUSOL.

Eewehlam ahtrai un sekmigai

Hemoroja

isahrsteschanai, scho ismehginato un no ahrsteem par labako atsihto lihdsekli.

Maksà 1 r. 75 k.

Dabonams apteekàs un apteeku pretschu weikalos. Preekschstahwis Kreewijà

prow. E. Jürgens

Wolchonka, Maskawà.

Lanolin lilija peena seepes.

Likumigi sem Nr. **775** fargatas.

Slawenakais lihdsekklis samta mihkstumu akdai saneegt.

Dahmam uf labako eeteizams.

Dabonams wisàs labakàs apteeku pretschu pahrdotawàs.

Maksà 40 kap. gabals.

Daudskahrt godalgotas ar augstakam godalgam.

Seepju un parfimeriju fabr. sabeedriba

WENUS.

Markowiz & Plöhn.

Kroitscha alus daritawa

Jelgawà, Esera celà Nr. 25, telefons 217

peedahwà uf swehtkeem un daschadàm swinibam

labi nogulejuschos alu par sekoschàm zenam:

Märzenu	24½ b.	par 1 rbl.
Münchenes	15¹/₁ „	
Pilsenera	16¹/₁ „	
Baireescha	18¹/₁ „	

kà ari **besalkohola dsehreenus:**

auglu limonadi, auglu uhdeni, auglu brauses, selteri u. sodà uhdenus	weselàs un pusdudelès

Ledus daschadà daudzumà.

Pastellejumus peesuhta mahjàs.

Mag.

J. Hertela

apteeku pretschu pahrdotawà

Jelgawà, Pasta celà № 13.

Peedahwà wisadas lauksaimneezibà, dahrstopibà un mahjsaimneezibà wajadsigàs **apteeku prezes.**

Logu ruhtis wisados leelumos **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**

Gumijas prezes.

Buhwstrahdneeki

pee pastahwiga darba tuhlin wajadsigi Jelgawas tuwumà. Tuwakas sinas Dambja celà, **Rosenbacha** kga bodê.

Ahbolina un timoteja, wisadu plawu sahlu, runkulu, burkanu, turnipschu, wisadu dahrsaju un puku

sehklas

labi dihgstoschas un pareisas sortes peedahwà

Jelgawas Lauksaimneezibas Beedribas Konsuma Weikals,

Katolu celà Nr. 44. Telefons 74.

No agronoma Berga sastahditu pamahzibu par wisadu sakku augu un sakbaribas audsescha nu dodam muhsu pirzejeem par welti lihdz.

Latweeschu Lauksaimn. Ekonom. Sabeedribas

Jelgawas Kopmoderneeziba

isdos peena peeneschanu no 23. apr. 1912. lihdz **23. apr. 1913. g.**

masaksolischanà.

Solischana notiks **6. martà** sch. g., vllst. 12 deenà, Jelgawas Lauksaimn. Beedribas namà, Katolu celà № 44.

Tuwaki nosazijumi un sinas dabonami Konsuma weikalà. Tani paschà deenà un stundà turpat dalibneeku sapulze.

Walde.

!! Wislehtakas zenas !!

J. Lukis,

28 **Jelgawà. Katolu celà Nr. 28,** 28

seepju fabrikania Frischa namà (luhdsu eewehrot **Nr. 28**).

Musikas instrumentu, schujmaschinu un welosipedu weikals.

Laipni peedahwà no sawa bagata krahjuma stihgu un puhschamus instrumentus.

Gramofonus ar wisjaunako konstrukziju,

Harmonikas, loti leelà iswehlê wisadas sortes.

Leels schujmaschinu lehgeris, no labakàm un slawenakàm fabrikam ar ilggadigu galwoschanu. Wisus augschà minetos rihkus pahrdodu ari uf nomaksu, par lihdz schim nedsirdeti lehtàm zenam, bez prozentu peeskaitischanas Weegli maksaschanas nosazijumi, sahkot no 3 rubl mehnesi. Mislabakàs ahrsemes solo-stihgas un gramofonu adatas. **Gramofonu plates** leelà iswehlê wisàs walodàs, loti lehti, jau no 60 k. gabalà, wissaunakee usnehmumi.

Pascha leela mechaniska darbniza

preeksch wiseem instrumenteem, welosipedeem, schujmaschinam u t. t. **Klaweeru un harmoniumu** islabosanu un noskanoschanu isdaru loti lehti un noteiktà laikà. Laipni luhdsu paschu interesés, labà, mani pagodinat un par manas prezes labumu un wehl lihdz schim nebijuschàm lehtàm zenàm pahrleezinatees.

Laipna apkalposchana. Ar augstzeenibu

J. Lukis, Katolu celà Nr. 28.

!! Wislehtakas zenas !!

Weenigi preeksch swehtkeem

gresni, lehti ar labàm ihpaschibam kungu kabatas pulksteni, isturigi — wateji, plahni, plahnaki par sudraba rubli sem pasihstamas markas **„Vintale"**, apbalwoti ar daudzeem medaleem: pulkstens no ihsta amerikanu jaunselta ar metala ziparblati, pats labakais spezialists tos neisschkirs no ihstajeem selta 56 ⁄ pulksteneem, kuri maksà 100 rubku. Bez sawa gresnuma scheem pulkstreeem ir wisteizamakais mechnisms. Uswelkami aiz podsinas „R. moniokr" 40 stundàs reisi, reguleti uf minuti ar galwoschanas rakstu uf 6 gadeem. Maksà 12 rubku weetà tikai 2 r. 95 kap., tahdi paschi ar trijeem wahkeem par 1 r. dahrgaki: dahmu wateji — 3 rub. 50 kap., slehgtee — 5 rub. 50 kap. Pee katra pulksteņa par welti peeleek: 1) Panzera slihpetu kehdi no tahda pat selta; 2) brelok-kinematografs — sudraba 84⁄ apseltits „Souvenir"; 3) seemeschka ahdas mazinsch — pulksteņa aissargaschanai no maitaschanàs. Adrese:

Варшава. Т-во Милано I-ое почтов. отдѣленіе 68.

Peesihme: Skaists kungu sudraba pulkstens 84⁄ ar trim wahkeem **„Anker"** 8 rbl. 50 kap. Dahmu sudraba apseltits 6 rbl. 50 kap. Sudraba kehdites 84 % jeb ari jaunselta preeksch kungeem un dahmam no 1 rbl. 80 kap. sahkot. Korespondenze kreewu jeb wahzu walodàs.

Leel-Sessawas Semkopibas Beedribas

waislas ehrseku stazijà — Skurstenmuischas Leepas mnischà

no 28. februara sch. g. atronas diwi waislas ehrseki no Rigas waislas ehrseku nodalas:

„Wachters" 4 gadi wezs, darba sugas (Verscherons), **Chrenowska kehwnizas. Lezinaschanas maksa 3 rbl.**

„Le-Gradotis" 7 gadi wezs, anglu pilnasinu, knaza **Tscherto-riska kehwnizas. Lezinaschanas maksa 5 rbl.**

NB. Kehwes preeksch lezinaschanas jaatwed lihdz pulkst. 8 no rihta. Top luhgts tos kehwu ihpaschneekus, kureem 1911. g. kehwes lezinatas, usdot lezinaschanas resultatus, lihdz panemot talonus.

Luhdsu pahrleezinatees

un netehreet weltigi luiku.

Ispahrdodu sawu bagatigo krahjumu no modes un galanteriju prezem.

Preeksch dahmam:
Weku, zimdus, sekes, wilnas un kokwilnas dsijas, schleiertilu, broderijas, bantes, spizes, kleischu isgresnojumus u garnituras, knopes, jostas, kemes, kabatas drahninas, schirzes, galwas drahnas, schalles, rokas sominas, leetus schirmjus, dahmu weku.

Preeksch kungeem:
Wirskreklus, krahgus, manschetes, schlipses, naktsweku, sekes, triko weku, bikschu lentes, naudas makus, leetus schirmjus, manschetu pogas u. t. t.

Pahrdodu par wehl nedsirdeti lehtam zenam.

J. Ahrenstein,

Modes magasina Katolu celà Nr. 3.

Печатать разрѣшается полиціею.

Te klaht 1 peelikums.

Drukatas Ekon. Grahmatruhpn. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawà.